

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sža/16/2013
Identifikačné číslo spisu:	1012204714
Dátum vydania rozhodnutia:	11.06.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1012204714.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci navrhovateľa J., nar. XX.XX.XXXX, v meste Y., C., naposledy bytom A., obvod S., mestská časť J., ulica L., aktuálne s miestom pobytu v Slovenskej republike: F., zastúpeného Mgr. Jarmilou Várgovou, advokátkou, zapísanou v SAK pod č. XXXX, pracovisko: Brečtanová 21, Bratislava, proti odporcovi: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky - migračný úrad, Pivonková 6, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia odporcu ČAS: MU-369-52/PO-Ž-2011 zo dňa 20. septembra 2012, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30. januára 2013, č. k. 9Saz/79/2012-41, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 30. januára 2013, č. k. 9Saz/79/2012-41 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Predmet veci

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie ČAS: MU-369-52/PO-Ž-2011 zo dňa 20.09.2012, ktorým odporca podľa § 20 ods. 3 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o azyle“) navrhovateľovi nepredložil doplnkovú ochranu, nakoľko nesplnil podmienky podľa § 13a zákona o azyle. O trovách konania rozhodol tak, že navrhovateľovi právo na ich náhradu nepriznal.

Krajský súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že podaný návrh prejednal a rozhodol podľa ust. § 250q Občianskeho súdneho poriadku v platnom znení ako miestne a vecne príslušný súd (§ 246a ods. 2 OSP, § 21 ods. 3 zákona o azyle, § 14 zákona č. 371/2004 Z. z. v platnom znení) na pojednávaní za prítomnosti oboch účastníkov konania a dospel k názoru, že napadnuté rozhodnutie odporcu je potrebné potvrdiť ako vecne správne.

Krajský súd uviedol, že na žiadosť zástupkyne navrhovateľa doplnil dokazovanie výsluchom navrhovateľa. Navrhovateľ uviedol, že na Slovensku podniká - má mäsiarstvo a predáva potraviny, že nie je pracovníkom líbyjského veľvyslanectva, že niekedy sa stretáva s jeho pracovníkmi (napr. počas moslimského sviatku „bajram“ dodal tomuto veľvyslanectvu jahňacie mäso, robil vodiča a tlmočníka líbyjským vojakom, ktorí prišli na Slovenska a zabezpečoval ich ubytovanie), že dodáva mäso aj pre súkromné účely líbyjského veľvyslanca s ktorým sa sporadicky stretáva, že fotografie, ktoré predložil odporca počas pojednávania boli vyhotovené počas predaja jahňacieho mäsa (v súvislosti so sviatkom „bajram“) a je na nich okrem neho a jeho zamestnanec, líbyjský veľvyslanec a ľudia z Tuniska, ktorí jahňacinu tiež kupovali.

Krajský súd uviedol, že pred samotným prejednaním a rozhodnutím veci sa oboznámil s obsahom prvostupňových správnych spisov ČAS: MU-369/PO-Ž-2011, ČAS: MU-488/PO-Ž-2010 a ČAS: MU-859/PO-Ž-2007.

K námietke, že zistenie skutkového stavu, z ktorého napadnuté rozhodnutie vychádzalo, je v rozpore s obsahom administratívneho spisu uviedol, že táto námietka nie je dôvodná. Navrhovateľ svoje námietky konkretizoval do dvoch oblastí - jednak vo vzťahu k bezpečnostnej situácii v Líbyi a jednak vo vzťahu k bezpečnostným rizikám návratu navrhovateľa ako osoby, ktorá svojvoľne opustila Líbyu a v zahraničí požiadala o azyl. Odporca zistený stav veci opísal objektívne aj s poukazom na vyhľadane a do spisu založené správy. Skutočnosť, že takto zistenú bezpečnostnú situáciu nevyhodnotil exaktne ako situáciu, ktorá by bránila prípadnému návratu navrhovateľa podľa názoru súdu nie je možné hodnotiť ako rozpor s obsahom spisu - osobitne ak situácia v Líbyi skutočne nenasvedčuje o trvaní vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu. I keď podľa týchto správ situácia v Líbyi nie je stabilná, celkovo po zvrhnutí režimu bývalého prezidenta B. došlo k jej upokojeniu a prípadné lokálne konflikty medzi vládnymi silami a ozbrojenými skupinami (či jednotlivcami) nedosahujú úroveň vážneho bezprávia v zmysle zákona o azyle. Pokiaľ ide o druhý namietaný dôvod (bezpečnostné riziko návratu navrhovateľa ako osoby, ktorá svojvoľne opustila Líbyu a v zahraničí požiadala o azyl) krajský súd poukázal na obsah vyhľadaných a založených správ, ktorých obsah odporca uviedol v rozhodnutí. Námietka, že existuje rozpor medzi tvrdením odporcu o možnosti bezpečného návratu navrhovateľa a medzi jeho zistením, že informácie o existencii bezpečnostného rizika návratu (z uvedeného dôvodu) sa nepodarilo zistiť, podľa názoru súdu neobstojí. Ak totižto odporca (čo je nepochybné) vyhľadával správy o ev. existencii tohto druhu rizika, pričom o existencii tohto druhu rizika neboli správy zistené, táto skutočnosť svedčí o tom, že takéto riziko nejestvuje. Ak by totižto návraty osôb, ktoré za režimu B. Líbyu opustili a v zahraničí požiadali o azyl, boli aktuálne spájané so zlým zaobchádzaním takýchto repatriantov, nepochybne by o tom existovali dôkazy, ktoré by boli medializované vládnymi či mimovládnymi organizáciami a teda by boli obsahom správ o krajine pôvodu navrhovateľa. Neexistencia takýchto správ teda podľa krajského súdu skutočne znamená, že návraty označených osôb, ktoré v zahraničí požiadali o azyl, sú bezproblémové. O tejto skutočnosti svedčí aj pôsobenie IOM pri návratoch líbyjských repatriantov, ktorá organizácia začiatkom roka 2012 zrušila svoje predchádzajúce rozhodnutie nepodporovať takéto návraty.

K námietke, že zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci krajský súd uviedol, že ani táto námietka nie je dôvodná. Navrhovateľ predovšetkým v spojitosti s touto námietkou dôvodil, že odporca sa vyhol zisťovaniu pomerov v líbyjských väzniciach. Podľa názoru krajského súdu dokazovanie v tomto smere nebolo potrebné, pretože ako to vyplynulo z vyhľadaných správ (viď tiež odôvodnenie uvedené v predchádzajúcom odseku tohto rozsudku) navrhovateľovi v prípade návratu nehrozí uväznenie, nakoľko prístup aktuálnej líbyjskej vlády k tejto skupine repatriantov je diametrálne odlišný od prístupu režimu bývalého prezidenta Kaddáfího. Pokiaľ ide o námietku nedostatočne zistenej bezpečnostnej situácie v Líbyi, resp. o námietku vzťahujúcu sa na návraty občanov Líbye, ktorí v minulosti opustili túto krajinu a aktuálne sa do nej vracajú, krajský súd poukázal na jej neopodstatnenosť - odporca zistil dostatočným spôsobom aktuálnu situáciu, túto v napadnutom rozhodnutí aj opísal. Pokiaľ sa jeho právny názor v tomto smere nezhoduje s názorom navrhovateľa, takýto stav nie je možné považovať za nedostatočné zistenie stavu veci.

Nad rámec vznesených námietok krajský súd posúdil tiež prípadné vážne bezprávie vo vzťahu k navrhovateľom prezentovanému (v pôvodnom azylovom konaní) príbehu, a to vo vzťahu k jeho

údajnému vzťahu so ženou. Dospel však k názoru, že ani tento nemôže byť zdrojom vážneho bezprávia voči navrhovateľovi v prípade jeho návratu. Jednak preto, lebo tento (mimomanželský) vzťah nebol nahlásený a ani riešený políciou, nebola zaň potrestaná ani žena s ktorou mal mať navrhovateľ tento vzťah (jej potrestanie by bolo aj zo strany jej rodiny prioritným, ako to vyplýva zo správ založených v pôvodnom spise), jednak preto, lebo navrhovateľ nebol nijako ohrozený ani po následnom návrate do Líbye a aj vzhľadom na značný časový odstup.

Krajský súd uviedol, že odporca v konaní vykonal dokazovanie, ktoré je svojím obsahom dostatočným zistením stavu veci a pretože rozhodnutie nie je v rozpore s obsahom spisu, napadnuté rozhodnutie odporcu potvrdil.

K dôkazom, ktoré boli krajskému súdu predložené v priebehu pojednávania krajský súd konštatoval, že tieto pri rozhodovaní o vznesených námietkach nemohol zohľadniť z dôvodu, že tieto neboli predmetom zisťovania či zistenia skutkového stavu veci v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 OSP), ako to vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia.

II.

Argumentácia odvolacích dôvodov navrhovateľa

Navrhovateľ v odvolaní uviedol, že je osobou, ktorej bola na území Slovenskej republiky poskytnutá doplnková ochrana, a to rozhodnutím odporcu ČAS: MU-859-71/PO-Ž-2007 zo dňa 22.10.2009. Dôvodom poskytnutia doplnkovej ochrany bola obava z toho, že by mohol v prípade návratu do krajiny pôvodu čeliť hrozbe vážneho bezprávia, nakoľko z krajiny vycestoval nelegálne a podľa dostupných správ by takéto jeho konanie mohlo byť považované za prejav opozície voči vláde, keďže štátne orgány vychádzajú z domnienky, že osoby, ktoré ilegálne vycestovali z Líbye požiadajú v zahraničí o azyl, čo predstavuje opozičný akt.

Vzhľadom na skutočnosť, že v roku 2011 došlo k povstaniu voči režimu M. B., ktoré skončilo jeho smrťou a následné víťazstvo liberálnych a opozičných strán v parlamentných strán, je podľa názoru odporcu bezpečnostná situácia v krajine pôvodu navrhovateľa natoľko bezpečná, že sa môže vrátiť do krajiny pôvodu. Preto vydal rozhodnutie, ktorým doplnkovú ochranu navrhovateľovi nepredĺžil z dôvodu, že už nespĺňa podmienky stanovené v § 13a zákona o azyle.

Navrhovateľ poukázal na to, že v roku 2011 vydal odporca rozhodnutie, ktorým navrhovateľovi zrušil doplnkovú ochranu, a to podľa §15b ods. 1 písm. b/, z dôvodu podľa § 13c ods. 2 písm. d/ a podľa § 52 ods. 2 zákona o azyle (z dôvodu bezpečnostného záujmu Slovenskej republiky). Toto rozhodnutie napadol navrhovateľ na Krajskom súde v Bratislave, ktorý uvedené rozhodnutie odporcu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Výsledkom ďalšieho konania tak bolo vydanie rozhodnutia o nepredĺžení doplnkovej ochrany z dôvodu, že nie sú viac splnené podmienky podľa § 13a zákona o azyle, ktoré Krajský súd v Bratislave svojím rozhodnutím zo dňa 30.01.2013 potvrdil.

K nesprávnym skutkovým zisteniam:

Navrhovateľ uviedol, že vo svojich podaniach navrhovateľa opakovane poukazoval na nebezpečenstvá, ktoré hrozia navrhovateľovi v prípade jeho návratu do krajiny pôvodu. Doručil správnomu orgánu, ale i súdu samotnému, dôkazy preukazujúce zlú bezpečnostnú situáciu v krajine pôvodu (priamo na pojednávaní predloženú správu o vyhlásení výnimočného stavu na juhu Líbye, informácie o krajine pôvodu uvádzané v opravnom prostriedku proti rozhodnutiu migračného úradu). Poukazoval na to, že odporca posudzoval bezpečnostnú situáciu podľa neúplnej informácie Operatívnej príručky Hraničného úradu Spojeného kráľovstva ignorujúc pokračovanie tejto správy a z blogu (I), pričom omnoho väčšie množstvo iných správ hovoriacich o zlej bezpečnostnej situácii v krajine pôvodu úplne odignoroval (dôkaz: spis navrhovateľa).

Nakoľko sa však rovnako nezaoberal ďalšími správami založenými v spise, dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Krajský súd síce vykonal ním predkladané dôkazy (informácie z tlače), avšak tieto nevzal do úvahy a potvrdil zistenia migračného úradu o všeobecnej situácii v krajine pôvodu

navrhovateľa v tom zmysle, že tieto nevykazujú znaky vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu. Toto tvrdenie krajského súdu je podľa navrhovateľa skutkovým zistením, ktoré nemá oporu v spise, resp. vo vykonávaných dôkazoch. Naopak, v zmysle predložených dôkazov je zrejmé, že v krajine prebieha vnútroštátny konflikt a navrhovateľ by bol v prípade návratu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia.

V ďalšom navrhovateľ poukazoval na nesprávne skutkové zistenia ohľadom hrozby jeho uväznenia. Poukazoval na informáciu o krajine pôvodu založenú v administratívnom spise navrhovateľa na strane 115, podľa ktorej je pohlavný styk s inou osobou s jej súhlasom trestaný odňatím slobody až na 5 rokov. Je preto zrejmé, že navrhovateľ by bol za svoje činy, ktorých sa dopustil, trestaný a odsúdený. Rovnako poukázal na správu založenú v spise, pojednávajúcu o zlých podmienkach vo väzniciach, ako aj odporúčanie, podľa ktorého v prípade, ak žiadateľ dokáže demonštrovať reálnu hrozbu väzby v jeho prípade návratu do Líbye, je vhodné poskytnúť humanitárnu ochranu.

V súvislosti s nesprávnym skutkovým zistením (resp. s inou vadou, ktorou je postihnuté konania) poukázal ďalej na úplne chybnú interpretáciu informácií, ktoré zvažoval krajský súd v rámci posudzovania správnosti rozhodnutia odporcu. Krajský súd vyslovil názor, podľa ktorého ak Odbor dokumentaristiky MV SR konštatuje, že sa mu nepodarilo získať odpovede na položené otázky, resp. ak o existencii rizika nie sú správy zistené, toto možno interpretovať ako skutočnosť, že dané riziko nejestvuje. Zistenie, že správy neboli nájdené, znamená podľa názoru navrhovateľa len to, že správy neboli nájdené. Odvodzovať od tejto skutočnosti akékoľvek ďalšie závery je nesprávne a nelogické. Obzvlášť v kontexte rozhodovania o zmene pomerov, ktoré nastali po páde Kaddáfioho režimu, kedy mal odporca preukázať zmenu pomerov vtom zmysle, že na rozdiel od minulosti, kedy navrhovateľovi hrozilo vážne bezprávie v prípade návratu z titulu neoprávneného vycestovania a požiadania o azyl v zahraničí, mu v súčasnosti také riziko nehrozí (čo bolo dôvodom, prečo bola navrhovateľovi na území SR poskytnutá doplnková ochrana; pri preukazovaní tejto zmeny sa obmedzil odporca len na skonštatovanie, že príslušný odbor nenašiel žiadne informácie o uvedených skutočnostiach). Posúdenie tejto otázky je podľa navrhovateľa veľmi dôležité (ak nie rozhodné, keďže mu na základe tohto dôvodu bola poskytnutá doplnková ochrana v minulosti) pre určenie, či navrhovateľovi v prípade návratu do krajiny pôvodu hrozí vážne bezprávie, alebo nie. Podľa navrhovateľa je preto nepochopiteľné, prečo sa krajský súd uspokojil s konštatovaním, že správy sa nepodarilo nájsť a vyhodnotil to ako dôkaz o tom, že už po novom žiadne riziko nehrozí. K odvolaciemu dôvodu neúplne zisteného skutkového stavu z dôvodu nevykonania navrhnutých dôkazov poukazoval na nasledovné skutočnosti: napriek tomu, že navrhovateľ poukazoval na existenciu informácií poukazujúcich na zlú situáciu vo väzniciach (aj na prípady mučenia), keďže je zrejmé, že navrhovateľ by sa väzeniu v prípade návratu do krajiny pôvodu nevyhol a žiadal preto odporcu a neskôr i súd, aby doplnil dokazovanie v tomto zmysle, nestalo sa tak; tieto informácie súd vôbec nebral do úvahy, nakoľko ich nepovažoval za relevantné, skutkový stav tak nemohol byť dostatočne zistený, poukazoval pritom na nedostatočné informácie o všeobecnej bezpečnostnej situácii - odporca sa nezaoberal informáciami o množstve ozbrojených civilistov, či o ozbrojených zločincov prepustených z väzníc, resp. tých, ktorí z väzníc utiekli ako destabilizačným prvkom na bezpečnosť, opäť v tomto zmysle nebolo dokazovanie vykonané. Súd rovnako nevykonával dôkaz, neskúmal informácie o následkoch nelegálneho vycestovania a požiadania o azyl v zahraničí - aby bolo možné preukázať, že počín navrhovateľa nebude chápaný tak, ako za vlády Kaddáfioho, ako prejav opozície a nesúhlasu s vládou, za čo by mu mohol hroziť trest majúci povahu vážneho bezprávia.

Na základe uvedeného navrhovateľ vyjadril presvedčenie, že krajský súd pri svojom rozhodovaní o návrhu navrhovateľa nepostupoval v súlade splatnými predpismi a pri svojom konaní sa dopustil uvedených pochybení, preto navrhol, aby bol napadnutý rozsudok zmenený a aby bolo rozhodnutie odporcu zrušené.

III.

Vyjadrenie odporcu k odvolaniu navrhovateľa

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedol, že posledným rozhodnutím týkajúcim sa navrhovateľa zo dňa 20.09.2012 rozhodol podľa § 20 ods. 3 zákona o azyle tak, že mu nepredlžuje doplnkovú ochranu. K námietke, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k

nesprávnym skutkovým zisteniam uviedol, že dňa 30.01.2013 sa konalo pojednávanie na krajskom súde, kde navrhovateľ predložil dve správy z tlače, jedna bola ekonomická správa o správaní sa ropných spoločností v Líbyi. Druhý bol článok z denníka Sme, v ktorom sa uvádzalo, že na juhu krajiny bol vyhlásený výnimočný stav. Podľa zistenia odporcu, súvislosť medzi ním a ropným spoločnosťami sa počas správneho ani súdneho konania nepreukázala. Navrhovateľ pochádza z mesta Y. a naposledy žil v A., ktoré mestá sú na severe krajiny, pričom výnimočný stav bol vyhlásený na juhu Líbye.

V odkazoch na internetové stránky sa podľa odporcu uvádza, že výnimočný stav súvisí predovšetkým s prílevom utečencov z Mali, kde prebiehajú nepokoje. Líbya preto uzavrela hranice v tejto časti krajiny, aby sa vyhlá ďalším stretom s povstalcami z Mali. Z toho vyplýva, že ide o problém lokálneho charakteru, čo nevypovedá o vážnom bezprávi v celej krajine, a preto sa navrhovateľa tento problém nemusí týkať, pokiaľ sa nerozhodne z vlastnej vôle sám cestovať do tejto časti Líbye. Okrem toho, ide o informácie, ktoré v čase vydania rozhodnutia neexistovali, teda ich analýza či posúdenie v rozhodnutí absentujú a odporca má za to, že ani nesúvisia s navrhovateľovými obavami, ktoré vyjadril vo svojej žiadosti o predĺženie doplnkovej ochrany. Odporca vyjadril presvedčenie, že navrhovateľove dôvody, pre ktoré žiadal o predĺženie doplnkovej ochrany, sú súkromného charakteru (problémy s rodinou jeho bývalej priateľky), ktoré nie sú podľa medzinárodného ani vnútroštátneho práva relevantnými na udelenie azylu či na poskytnutie doplnkovej ochrany. Druhým dôvodom mala byť skutočnosť, že polícia, ani bezpečnostné zložky v Líbyi nepôsobia a civilistov nemá kto ochraňovať. Odporca uviedol, že sa s týmito dôvodmi v prvostupňovom konaní riadne vysporiadal. Vychádzal z viacerých zdrojov, pričom informácie Hraničného úradu Spojeného kráľovstva o neexistencii prekážok núteného návratu do Líbye a informácie medzinárodnej organizácie IOM majú pre správne konanie potrebnú dôveryhodnosť. Odporca opätovne poukazuje na to, že v krajine bola v roku 2011 zvrhnutá totalitná vláda L. a prebiehajú tam demokratizačné zmeny, ktoré podľa názoru odporcu predstavujú podstatnú zmenu pomerov. Odporca v rozhodnutí na jednej strane konštatuje prítomnosť bezpečnostných problémov v krajine (neignoruje ich, ako tvrdí právna zástupkyňa), no na druhej strane sa odvoláva na správy vypovedajúce o tom, že Líbya nie je krajinou, do ktorej by nebolo možné realizovať návraty neúspešných žiadateľov o azyl. Medzinárodná organizácia IOM znovu realizuje dobrovoľné návraty do Líbye potom, čo sa tam situácia stabilizovala (str. 14 správa ODZS MÚ MV SR z 24.08.2012). Čo sa týka možnosti zlého zaobchádzania s neúspešnými žiadateľmi o azyl, odporcovi sa podarilo zabezpečiť dve správy, ktoré monitorujú krajinu v rokoch 2009 a 2010, čo nie je, vzhľadom na zmeny v Líbyi, aktuálne. Odporca však tieto informácie riadne zisťoval presne formulovanou otázkou pre príslušný odbor. Ani právna zástupkyňa však nepredložila v konaní správu o tom, že by navrhovateľovi aktuálne hrozilo z tohto titulu vážne bezprávie.

K námietke navrhovateľa, keď odporcovi vyčíta, že neskúmal podmienky v líbyjských väzniciach, nakoľko navrhovateľovi hrozí trest odňatia slobody až na päť rokov za pohlavný styk mimo manželstva uviedol, že navrhovateľ počas azylového konania netvrdil, že by sa v prípade návratu do Líbye obával väzenia za tento čin. To znamená, že ani subjektívne strach z tohto titulu nemal. Strach by mal z prípadnej pomsty zo strany rodiny bývalej priateľky. Po tom, čo mal údajné problémy s rodinnými príslušníkmi svojej bývalej priateľky, ešte pol roka žil v Líbyi, a s políciou, ktorá by v Líbyi vyšetrovala trestný čin smilstva, problémy nemal (okrem toho, že sa dopustil výtržnosti pod vplyvom alkoholu). Ak by bola jeho priateľka tento skutok oznámila, hrozil by aj jej trest odňatia slobody. V Líbyi sú to hlavne ženy, ktoré sú postihované za mimomanželský pomer, a to predovšetkým spoločensky. Väčšina týchto skutkov sa však na úrovni štátnych orgánov neprejednáva (str. 10 správa ODZS migračného úradu MV SR zo dňa 24.08.2012). Vzhľadom na skutočnosti, ktoré vyplynuli z navrhovateľových výpovedí je podľa názoru odporcu možné vyvodiť, že líbyjské štátne orgány ani nemali žiadnu vedomosť o tom, že by navrhovateľ mal byť podľa ich práva potrestaný. Vzhľadom na časový odstup šiestich rokov je nepravdepodobné, že by bolo v súčasnosti voči navrhovateľovi zahájené trestné stíhanie pre daný skutok. Odporca vyjadril presvedčenie, že navrhovateľovi trest odňatia slobody za pohlavný styk mimo manželstva nemôže hroziť, a preto nevidí opodstatnený dôvod, prečo by sa mal v jeho prípade osobitne zaoberať situáciou v líbyjských väzniciach.

Navrhovateľ formuloval svoje aktuálne obavy z návratu do krajiny pôvodu v dvoch rovinách, a to bezpečnostnú situáciu a obavy pred rodinou svojej bývalej priateľky, ktorú si odmietol vziať za

manželku. V prvom prípade, odporca má preukázané, že v Líbyi neprebíha vnútroštátny ozbrojený konflikt na celoštátnej úrovni. Hrozba vážneho bezprávia podľa § 2 písm. f/ bod 3. nie je v navrhovateľovom prípade prítomná. V druhom prípade sa jedná o osobný problém navrhovateľa, ktorému musí čeliť s vlastnou zodpovednosťou a on a využiť napríklad aj také možnosti, ako je zmierenie sa s rodinou alebo možnosť vnútorného presídlenia. Odporca preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny.

IV

Argumentácia rozhodnutia odporcu

Napadnutým rozhodnutím ČAS: MU-369-52/PO-Ž-2011 zo dňa 20.09.2012 odporca podľa § 20 ods. 3 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o azyle“) navrhovateľovi nepredĺžil doplnkovú ochranu, nakoľko nesplnil podmienky podľa § 13a zákona o azyle. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľ prestal spĺňať podmienky na poskytnutie doplnkovej ochrany uvedené v § 13a alebo § 13b zákona o azyle, preto mu podľa § 20 ods. 3 zákona o azyle nepredĺžil doplnkovú ochranu, čím mu podľa § 15a ods. 1 písm. e/ zákona o azyle zanikla doplnková ochrana. Odporca v konaní o predĺžení doplnkovej ochrany preskúmal navrhovateľove dôvody na predĺženie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky, posúdil jeho bezpečnostný profil, zaoberal sa vzťahom navrhovateľa k jeho dcére a jej matke, ktoré žijú na Slovensku, preskúmal aktuálnu bezpečnostnú situáciu v Líbyi a nakoniec posúdil možné hrozby v prípade navrhovateľovho návratu do krajiny pôvodu. Odporca dospel k záveru, že bezpečnostná situácia sa v Líbyi po zmene autoritárskeho režimu zlepšila, do Líbye sa vracajú ľudia, ktorí krajinu opustili zo strachu pred vtedajším režimom. V prípade navrhovateľovho návratu do krajiny pôvodu mu nehrozí vážne bezprávie. Pokiaľ ide o bezpečnostný profil navrhovateľa, odporca na jeho základe usúdil, že navrhovateľ nie je úplne bezproblémovou osobou, nakoľko mal problémy s políciou ako v krajine pôvodu, tak aj na Slovensku. A nakoniec vzťah navrhovateľa k jeho dcére a jej matke (obe žijúce na Slovensku) odporca vyhodnotil pre účely poskytnutia doplnkovej ochrany ako právne irelevantný.

Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne v zákonnej lehote opravný prostriedok - návrh zo dňa 29.10.2012, ktorým sa domáhal jeho zrušenia. Uviedol v ňom, že zistenie skutkového stavu, z ktorého napadnuté rozhodnutie vychádzalo, je v rozpore s obsahom administratívneho spisu odporcu a zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci. Navrhovateľ sa domnieval, že odporca mal počas správneho konania preskúmať podmienky vo väzniciach v krajine jeho pôvodu, nakoľko v prípade jeho návratu do Líbye bude súdený a zrejme mu bude uložený trest odňatia slobody až do 5 rokov. Tiež uviedol, že sa mal zaoberať informáciami o množstve ozbrojených civilistov, či ozbrojených zločincov prepustených z tamojších väzníc, ako aj informáciami o následkoch nelegálneho vycestovania z Líbye a požiadania o azyl v zahraničí (s ohľadom na zmenu režimu v Líbyi). Navrhovateľ ďalej namietal, že odporca neposudzoval správy o bezpečnostnej situácii v Líbyi komplexne, účelovo bral do úvahy len pozitívne správy o krajine a negatívne správy úplne ignoroval. Navrhovateľ sa taktiež domnieval, že vzhľadom na to, že išlo o konanie o nepredĺženie doplnkovej ochrany, povinnosťou odporcu bolo preukázať takú zmenu pomerov, ktorá by preukázala, že navrhovateľ by v prípade návratu do krajiny pôvodu nečelil hrozbe vážneho bezprávia. Pokiaľ ide o navrhovateľov bezpečnostný profil, navrhovateľ podotkol, že jeho problémy s políciou (na území Slovenskej republiky) boli vyriešené v jeho prospech. Poukázal pritom na rozhodnutie Okresného súdu Bratislava IV, ktorým bol navrhovateľ oslobodený spod obžaloby, nakoľko sa nepreukázalo, že spáchal trestný čin ublíženia na zdraví.

V

Právny názor NS SR

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň

vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 11.06.2013 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Podľa § 20 ods. 3 zákona o azyle doplnková ochrana podľa § 13a a 13b sa poskytne na jeden rok; po uplynutí jedného roka sa poskytovanie doplnkovej ochrany na žiadosť predlži vždy o jeden rok, ak sú splnené podmienky uvedené v § 13a alebo 13b a nie sú dôvody na jej neposkytnutie podľa § 13c ods. 2 až 4. Cudzinec je povinný podať žiadosť podľa predchádzajúcej vety najskôr 90 dní a najneskôr 60 dní pred uplynutím jednoročnej lehoty. Žiadosť sa podáva na úradnom tlačive, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 2a, osobne na policajnom útvere podľa miesta pobytu; vyplnenú žiadosť policajný útvar bezodkladne zašle ministerstvu.

Podľa § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 13b zákona o azyle rieši otázku poskytnutia doplnkovej ochrany na účel zlúčenia rodiny manželovi, slobodným deťom, resp. rodičom slobodného cudzinca, ktorým sa poskytla doplnková ochrana.

Podľa § 13c ods.1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa ust. § 2 písm. f/ zákona o azyle je vážnym bezpráviom:

1. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon,
2. mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo
3. vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o nepredložení doplnkovej ochrany navrhovateľovi na území SR podľa § 13a zákona o azyle z dôvodu, že navrhovateľ prestal spĺňať podmienky na poskytnutie doplnkovej ochrany uvedené v § 13a alebo 13b zákona o azyle, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v oprávnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa a obsahom správ o krajine pôvodu (informácie spracované Odborom dokumentaristiky a zahraničnej spolupráce MU č. MU-ODZS-2012/000432-004 z 24.08.2012, odpoveď Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Trebišov z 23.08.2012 o mal. V., nar. XX.XX.XXXX, ktorú žiadateľ označil ako svoju dcéru, ako aj informáciami z predchádzajúcich konaní pod č. MU-859/PO-Ž/2007 a MU-488/PO-Ž-2010) z ktorých vyhodnotil a stručne popísal súčasnú politicko-spoločenskú situáciu v krajine pôvodu so zameraním posúdenie otázky, či došlo k zmene pomerov, ktoré viedli správny orgán k poskytnutiu doplnkovej ochrany navrhovateľovi.

Z obsahu spisu ČAS: MU-859/PO-Ž-2007 vyplynulo, že navrhovateľ dňa 16.04.2007 požiadal o udelenie azylu, pričom ako dôvod uviedol obavy o svoj život, nakoľko sa mu rodina jeho bývalej priateľky vyhrážala zabitím, keďže z náboženského hľadiska pošpinil ich rodinu. Tieto dôvody uviedol aj na vstupnom pohovore, ktorý sa konal dňa 28.06.2007. Navyše uviedol, že rodina jeho bývalej priateľky na neho strieľala, avšak ho nezasiahla. Po zhodnotení všetkých skutočností vydal odporca rozhodnutie ČAS: MU-859/PO-Ž-2007 zo dňa 05.07.2007, ktorým navrhovateľovi neudelil azyl, neposkytol mu doplnkovú ochranu a skonštatoval, že neexistuje prekážka jeho administratívneho vyhostenia. Voči

tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ včas opravný prostriedok, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 9Saz/226/2007-76 zo dňa 20.03.2009 tak, že napadnuté rozhodnutie odporcu v časti o neudelení azylu potvrdil, avšak v časti neposkytnutia doplnkovej ochrany a v časti neexistencie prekážok pre administratívne vyhostenie do krajiny pôvodu predmetné rozhodnutie zrušil a vec vrátil odporcovi na nové konanie. Súd vo svojom rozhodnutí vyjadril právny názor, že odporca má v ďalšom konaní posúdiť, aké nebezpečenstvo zo strany štátu hrozí navrhovateľovi v prípade návratu do krajiny pôvodu vzhľadom na skutočnosť, že na Slovensku požiadal o udelenie azylu. V intenciách predmetného rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave odporca opätovne posúdil navrhovateľovu žiadosť o udelenie azylu a vydal rozhodnutie ČAS: MU-859-71/PO-Ž-2007 zo dňa 22.10.2009, ktorým poskytol navrhovateľovi doplnkovú ochranu v trvaní 12 mesiacov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľ vycestoval z krajiny pôvodu nelegálne, existuje dôvodná obava, že by bol po svojom návrate do Líbye vystavený riziku svojvoľného zadržania a mučenia zo strany štátnych orgánov.

Z obsahu spisu ČAS: MU-488/PO-Ž-2010 vyplynulo, že navrhovateľ včas požiadal o predĺženie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky. Odporca rozhodnutím ČAS: MU-488-12/PO-Ž-2010 zo dňa 02.11.2010 rozhodol o predĺžení doplnkovej ochrany na dobu jedného roka odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 10.11.2010. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že podmienky uvedené v § 13a zákona o azyle v navrhovateľovom prípade stále pretrvávajú.

Z obsahu spisu ČAS: MU-369/PO-Ž-2011 ďalej vyplynulo, že navrhovateľ opäť včas požiadal o predĺženie doplnkovej ochrany, pričom ako dôvod svojej žiadosti uviedol pretrvávajúce dôvody pre poskytnutie doplnkovej ochrany, ktoré uviedol na prvom vstupnom pohovore. Okrem toho na pohovore konanom dňa 14.10.2011 doplnil, že v súčasnosti sú v Líbyi ozbrojení aj bežní civilisti, preto tam hrozí navrhovateľovi ešte väčšie nebezpečenstvo. Rozhodnutím ČAS: MU-369-13/PO-Ž-2011 zo dňa 03.11.2011 odporca rozhodol o zrušení doplnkovej ochrany. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že vzhľadom na bezpečnostný záujem Slovenskej republiky bolo potrebné rozhodnúť o zrušení doplnkovej ochrany. Voči tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ včas opravný prostriedok, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 9Saz/47/2011-29 zo dňa 08.02.2012 tak, že napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie. Súd vo svojom rozhodnutí vyjadril právny názor, že odporca v konaní o predĺženie doplnkovej ochrany nerozhodol o predmete začatého konania, čím došlo v konaní a postupe odporcu k vade, ktorá mala vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Súd uložil odporcovi v ďalšom konaní riadne prejednať navrhovateľov návrh o predĺžení jemu poskytnutej doplnkovej ochrany, spoľahlivo zistiť skutkový stav veci a vydať náležité rozhodnutie. Odporca v intenciách predmetného rozsudku a za účelom spoľahlivého zistenia skutkového stavu veci vykonal dňa 13.08.2012 doplnujúci pohovor s navrhovateľom, ktorý na ňom uviedol, že v prípade návratu do krajiny pôvodu sa obáva pomsty zo strany rodiny jeho bývalej priateľky.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ v priebehu administratívneho konania vyjadril obavy zo strany rodiny jeho bývalej priateľky, ktorá sa mu vyhrážala smrťou, nakoľko z náboženského hľadiska pošpinil ich rodinu tým, že mal s ňou intímny styk a odmietol si ju zobrat' za manželku. O obavách pred jeho zatknutím a väzením pre trestný čin smilstva, resp. mimomanželského pomeru navrhovateľ nehovoril. Po vyhodnotení všetkých skutočností odporca vydal rozhodnutie ČAS: MU-369-52/PO-Ž-2011 zo dňa 20.09.2012, ktorého preskúmanie zákonnosti je predmetom tohto konania. V spise sú založené aktuálne informácie o krajine pôvodu navrhovateľa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v danom prípade dospel k záveru, že odvolacie námietky navrhovateľa neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku ani zákonnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Krajský súd sa všetkými námietkami navrhovateľa podrobne zaoberal, vykonal dokazovanie v rozsahu uvedenom v rozhodnutí súdu a dospel k záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach na tieto správne závery odkazuje.

Najvyšší súd považuje za dôležité zdôrazniť, že námietku navrhovateľa, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam za nedôvodnú.

Podstatnou námietkou navrhovateľa bolo, že odporca sa vyhol zisťovaniu pomerov v líbyjských väzniciach, keď navrhovateľovi hrozí neľudské zaobchádzanie vo väznici, hrozí mu trest odňatia slobody až na päť rokov za pohlavný styk mimo manželstva.

Z obsahu spisu totiž podľa odvolacieho súdu nevyplýva, že by navrhovateľ počas azylového konania tvrdil, že by sa v prípade návratu do Líbye obával väzenia za tento čin. To znamená, že ani subjektívne strach z tohto titulu nemal. Strach by mal z prípadnej pomsty zo strany rodiny bývalej priateľky.

Po tom, čo mal údajné problémy s rodinnými príslušníkmi svojej bývalej priateľky, ešte pol roka žil v Líbyi, a s políciou, ktorá by v Líbyi vyšetrovala trestný čin smilstva problémy nemal (okrem toho, že sa dopustil výtržnosti pod vplyvom alkoholu). Ak by bola jeho priateľka tento skutok oznámila, hrozil by aj jej trest odňatia slobody.

Vzhľadom na skutočnosti, ktoré vyplynuli z navrhovateľových výpovedí bolo podľa odvolacieho súdu možné vyvodiť, že líbyjské štátne orgány ani nemali žiadnu vedomosť o tom, že sa takéhoto konania dopustil a teda, že by mu hrozil nejaký trest.

Vzhľadom na časový odstup šiestich rokov je aj podľa odvolacieho súdu nepravdepodobné, že by bolo v súčasnosti voči navrhovateľovi zahájené trestné stíhanie pre daný skutok. Na základe uvedeného bolo možné podľa odvolacieho súdu ustáliť, že vzhľadom k tomu, že je nepravdepodobné, že by navrhovateľovi trest odňatia slobody za pohlavný styk mimo manželstva hrozil, nebola opodstatnená námietka navrhovateľa, že odporca mal zaoberať situáciou v líbyjských väzniciach.

Z obsahu vyjadrení navrhovateľa produkovaných v správnom konaní vyplynulo, že navrhovateľ formuloval svoje aktuálne obavy z návratu do krajiny pôvodu v dvoch rovinách, a to bezpečnostnú situáciu a obavy pred rodinou svojej bývalej priateľky, ktorú si odmietol vziať za manželku.

V prvom prípade, odporca dostatočne preukázal správami o krajine pôvodu, že v Líbyi neprebíha vnútroštátny ozbrojený konflikt na celoštátnej úrovni. Hrozba vážneho bezprávia podľa § 2 písm. f/ bod 3. nie je v navrhovateľovom prípade podľa správ o krajine pôvodu prítomná.

Aj podľa názoru najvyššieho súdu dokazovanie v očakávanom smere nebolo potrebné, pretože ako to vyplynulo z vyhľadanych správ, navrhovateľovi v prípade návratu nehrozí uväznenie, nakoľko prístup aktuálnej líbyjskej vlády k tejto skupine repatriantov je diametrálne odlišný od prístupu režimu bývalého prezidenta B.. Pokiaľ ide o námietku nedostatočne zistenej bezpečnostnej situácie v Líbyi, resp. o námietku vzťahujúcu sa na návraty občanov Líbye, ktorí v minulosti opustili túto krajinu a aktuálne sa do nej vracajú, odvolací súd sa stotožnil s názorom krajského súdu, poukazujúcim na jej neopodstatnenosť, pretože aj podľa odvolacieho súdu odporca zistil dostatočným spôsobom aktuálnu situáciu, túto v napadnutom rozhodnutí opísal s odkazom na zdroje z ktorých čerpal. Odvolací súd nezistil rozpor s obsahom správ, na ktoré sa odporca odvolal. Námietku navrhovateľa týkajúcu sa nedostatočne zisteného stavu veci odvolací súd vyhodnotil za nedôvodnú.

V druhom prípade sa jedná o osobný problém navrhovateľa, ktorý však nevykazuje také znaky individuálnej hrozby bezprávia, ktorá by odôvodňovala záver o tom, že hrozba vážneho bezprávia podľa § 2 písm. f/ bod 3 by v prípade navrhovateľa bola prítomná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní administratívneho spisu odporcu ako aj spisu krajského súdu zistil, že odporca pri zisťovaní skutkového stavu veci postupoval dôsledne a starostlivo, obstaral dostatok informácií o krajine pôvodu navrhovateľa, tvrdenia navrhovateľa s týmito informáciami porovnal a mohol tak vo veci urobiť autoritatívny záver. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil, že by odporca, k niektorým podkladom predloženým navrhovateľom neprihliadol. Z rozhodnutia odporcu

vyplýva, že situáciu v krajine jeho pôvodu dostatočne zistil a popísal s odkazom na zdroje z ktorých informácie čerpal. Za týchto okolností nie je možné tvrdiť, že by odporcom vykonané dokazovanie bolo nedostatočné a nebolo by možné na základe zisteného skutkového stavu veci rozhodnúť. Z odôvodnenia rozhodnutia odporcu je zrejmé, akým spôsobom odporca konfrontoval údaje navrhovateľa s informáciami o krajine jeho pôvodu a na základe akých skutočností dospel k záveru, že navrhovateľ prestal spĺňať podmienky poskytnutie doplnkovej ochrany v zmysle zákon o azyle.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto nemohol považovať za dôvodnú námietku navrhovateľa, že neúplné zistenie skutkového stavu viedlo správny orgán ako aj krajský súd k nesprávnym právnym záverom. Krajskému súdu nebolo možné vyčítať, že sa nezaoberal dôkazmi, ktoré predložil v štádiu konania pred súdom, pretože tieto sa netýkali tvrdení navrhovateľa produkovaných v správnom konaní a neboli predmetom zisťovania či zistenia skutkového stavu veci v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 OSP.), ako to vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že krajský súd sa vysporiadal dostatočne so všetkými námietkami navrhovateľa, k ich vyhodnoteniu nemá odvolací súd žiadne námietky a stotožňuje sa so záverom krajského súdu, že rozhodnutie odporcu je v súlade so zákonom.

Odvolacie námietky navrhovateľa neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, ktorým krajský súd rozhodnutie odporcu potvrdil. Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodol krajský súd vo veci skutkovo správne a v súlade so zákonom a preto odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP tak, že navrhovateľovi, ktorý nemal úspech vo veci, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.